

Bruk av ild utendørs – flatebrenning

Tekst og foto: Landbrukets brannvernkomité, Thor kr. Adolfsen

Den som tenner ild utendørs har et stort ansvar, særlig ved flatebrenning i skogen, halmbrenning eller brenning av gress og lyng. Forskriftene setter strenge krav til risikoanalyse og sikkerhetstiltak ved bruk av åpen ild utendørs. Når våren blir tørr, er det ikke uvanlig at både flatebrenning og gressbrenning medfører at driftsbygninger og bolighus antennes – ofte med totalskade som resultat. Skogbranner kan også forekomme.

Antenning av ild utendørs kan medføre at både driftsbygninger og bolighus går tapt i brann. Illustrasjonsfoto.

Brenning utendørs berører flere forskjellige forskrifter i tillegg til forskrifter om brannvern. Bl.a. er det viktig å undersøke lokale bestemmelser når det gjelder miljøhensyn. Se utfyllende tekst i vedlegg nr. 1.

Når det gjelder de branntekniske forholdene, er det Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn med veiledning som regulerer bruk av åpen ild utendørs i Norge. Forskriftens tekst med veiledning er gjengitt i sin helhet i vedlegg nr. 1.

Den mest kjente bestemmelsen i forskriften er nok forbudet mot å gjøre opp ild uten tillatelse i eller i nærheten av skogmark mellom 15. april og 15. september. Ønsker man å gjøre opp ild i denne perioden, må man altså be om tillatelse. Søknad om å gjøre opp ild rettes til brannvesenet.

Bestemmelsen betyr ikke at man har rett til å gjøre opp ild utenfor denne perioden. Det skal foretas en risikovurdering uansett årstid med hensyn på hvor tørt det er i naturen, vindforhold osv. Er det fare for brann eller brannspredning, kan man ikke gjøre opp ild.

Flatebrenning, brenning av hogstavfall i skogmark, samt brenning av gress og lyng kan gjøres året rundt, dvs. også i perioden med bålforbud mellom 15. april og 15. september. Det kreves ingen spesiell tillatelse til dette. Man må allikevel respektere forbud mot bruk av åpen ild når brannvesenet krever dette i sin kommune.

Landbrukets
brannvernkomité

Ved flatebrenning, brenning av hogstavfall i skogmark, samt brenning av gress og lyng skal det være en ansvarlig leder for brenningen. Vedkommende skal utarbeide planer for brenningen slik at dette kan skje på en forsvarlig måte. Brannvesenet må varsles i god tid på forhånd. Typiske punkter for planlegging av brenning er følgende:

- Sjekk hvor tørt det er i omgivelsene rundt. Ved fare for brann bør kanskje brenningen utsettes, eller områder bør fuktes godt.
- Sjekk vindforholdene. Sterk vind kan føre til brannspredning på stedet. Det kan også føre til at gnister spres langt av gårde og antenner skog og bygninger.
- Fukting av områder og pløying kan være effektive metoder for å begrense brannområdet.
- Dersom man har gjødselspreder eller liknende, bør slikt utstyr forhåndsfylles med vann, slik at det kan brukes raskt i slokkearbeidet.
- Om uhellet skulle være ute, kan det være nyttig å planlegge hvor en evt. brann bør stoppes bl.a. ved hjelp av naturlige hindringer. Brannvesenet vil antakelig kunne gi råd og veiledning.
- Husk å rydde utsatte områder for kjøretøyer, campingvogner osv.
- Legg ut slanger for slokking, der du ønsker å stoppe brannen.
- Brann i gress og lyng kan slokkes med såkalte tørre metoder. Det betyr at man bruker spesielle håndredskaper for å legge ned gress og lyng og kvele brannen. Brannvesenet kan gi råd om dette.
- Få gjerne med deg flere folk under brenningen. Skulle uhellet være ute må det handles raskt og effektivt og det kan bli behov for flere folk til å håndtere bl.a. slokkeutstyr.
- Vurder å avbryte brenningen ved værforandring, for eksempel ved sterk vind.

Vedlegg nr.1

Forskrift om brannforebyggende tiltak og tilsyn sist revidert 06.09.2012

Forskriftens tekst:

§ 8 – 2 Bruk av ild utendørs

Det er forbudt å gjøre opp ild eller behandle ting som representerer en brannfare utendørs under slike forhold eller på slik måte at det kan føre til brann. Oppgjort ild må ikke forlates før den er fullstendig slokt.

Ved flatebrenning eller brenning av hogstavfall i skogmark samt gras- og lyngsviing i eller i nærheten av skogmark, skal det være en ansvarlig leder som skal utarbeide planer, og sørge for at brenningen gjennomføres på en forsvarlig måte. I god tid før brenningen foretas skal det sendes melding til leder av brannvesenet.

Med unntak av brenning som nevnt i annet ledd er det i tidsrommet 15. april-15. september forbudt å gjøre ild i eller i nærheten av skogmark uten tillatelse fra kommunen. Kommunestyret selv kan gjennom lokal forskrift fravike dette forbudet dersom lokale forhold tilsier det.

Veiledningstekst:

Plikter og forbud ved bruk av ild utendørs.

Ild, eller andre ting som representerer en brannfare utendørs, skal behandles på en slik måte at det ikke kan føre til brann. Dette gjelder også bruk av engangsgriller eller andre bål- eller peisinnretninger som settes direkte på bakken, på brennbare terrasser/verandaer eller under brennbare tak eller lignende overbygning. Oppgjort ild må ikke forlates før den er fullstendig slokt.

Lovlig brenning av avfall, bålbrenning, halm-, gras- eller lyngsviing o.l. i forhold til andre lover og forskrifter (for eksempel lov om vern mot forurensninger og om avfall av 13.03.1981 nr. 06 (forurensningsloven) med forskrift om forbrenning av avfall av 20.12.02 nr. 1816, veiledning for kommuner om Åpen brenning og brenning av avfall i småovner mfl. Se www.hmsetatene.no), må ikke foretas til tider og på steder der ilden lett kan spre seg, med mindre det er sørget for betryggende tiltak for å hindre spredning.

I den grad flatebrenning og brenning av hogstavfall i skogmark samt gras- og lyngsviing i eller i nærheten av skogmark er regulert i forhold til andre lover og forskrifter og ev. er avhengig av tillatelse fra andre

myndigheter, regulerer brannlovgivningen kun forholdet til den konkrete brannrisiko, planlegging og gjennomføring av brenningen. Det er satt krav om at det ved slik brenning skal være en ansvarlig leder, samt at det skal utarbeides planer og følges opp om brenningen skjer på en betryggende måte, i samsvar med internkontrollforskriften.

Annen brenning enn nevnt i foregående ledd, eksempelvis bålbrenning som del av tur- og friluftsliv i eller i nærheten av skogmark, er forbudt uten brannsjefens tillatelse i tiden 15. april-15. september. Forbudet er en videreføring av tidligere forskriftsbestemmelser. Fordi det er store variasjoner i vær, geografiske forhold osv. er det åpnet for at kommunestyret selv kan fravike dette forbudet gjennom lokal forskrift.

Tidligere forskrifter har hatt detaljbestemmelser om at nevnte forbud ikke har vært gjeldende for flyttsamer som ferdes på steder der de fra gammelt av har hatt sitt tilhold, eller for folk ellers som har sitt yrke i skogen, og som under utøvelsen av yrket trenger å gjøre opp ild. I den grad forbudet kan komme i konflikt med slike interesser, bør dette kunne ivaretas gjennom lokale forskrifter.